

Sprawozdanie z realizacji
„Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2018-2022”
za rok 2021

2022

Burmistrz Miasta

Cieszyn, kwiecień 2022

1. Wstęp

Polityka Senioralna na lata 2018-2022 została przyjęta Uchwałą Nr XLVIII/513/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 września 2018 r. Adresatami Polityki Senioralnej są osoby starsze zamieszkałe w Mieście Cieszyn.

Opis sprawozdania z realizacji Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn za rok 2021 został sporządzony na podstawie informacji przedstawionych z poszczególnych jednostek miejskich. Realizowały one wyznaczone cele szczegółowe Polityki Senioralnej poprzez swoje działania.

W opisie sprawozdania z realizacji Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn za rok 2021 nie ujęto realizowanych działań przez inne podmioty, między innymi Starostwo Powiatowe w Cieszynie, Szpital Śląski, zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, spółdzielnie mieszkaniowe itd.

Zgodnie z przyjętą Polityką Senioralną sporządza się sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni, który zostanie przedłożony Radzie Miejskiej przez Burmistrza Miasta w terminie nie później niż do 30 kwietnia każdego roku.

2. Architektura

Cel szczegółowy Polityki w zakresie architektury: Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej, w tym budynków Urzędu Miejskiego w Cieszynie oraz instytucji kultury, a także budynków mieszkalnych z zasobu komunalnego.

Działanie

Kontynuowanie prac wdrożeniowych w ramach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rewitalizacja ulicy Głębokiej w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej w ramach transgranicznego projektu pn.: „Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju - Rozwój Transgranicznej Turystyki”. Przystosowanie przestrzeni publicznej dla osób starszych oraz osób niepełnosprawnych poprzez zniesienie barier architektonicznych - likwidacja krawężników, wykonanie bezpiecznych i szerokich chodników dla osób poruszających się na wózkach, wykonanie nawierzchni z płyt integracyjnych (ostrzegawczych) wzdłuż schodów po południowej stronie ul. Głębokiej dla osób niewidomych.

Działanie

Kontynuowanie zasady opiniowania projektów miejskich zadań inwestycyjno-remontowych pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

Komisja do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, wydała opinie do 2 projektów budowlanych:

- a) „Budowa budynku wielorodzinnego przy ul. Mickiewicza w Cieszynie wraz z infrastrukturą” na działce: 6/19 w obrębie 53, 2/90 w obrębie 57, 2/91 i 2/60 w obrębie 57”,
- b) „Budowa budynku handlowo-usługowego na zapleczu kamienic przy ul. Garncarskiej 2 i 4, w Cieszynie wraz z infrastrukturą”.

Działanie

Promowanie i wdrożenie zasad uniwersalnego projektowania – zapewnienie równoprawnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej oraz lokali mieszkalnych w zasobie komunalnym.

- a) Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Spółka z o.o. wdrożył zasady uniwersalnego projektowania przy projektowaniu budynku wielorodzinnego przy ul. Mickiewicza i przy opracowaniu koncepcji przebudowy budynku użyteczności publicznej – siedziby spółki.
- a) Kontynuowanie prac Koordynatora do spraw dostępności w Urzędzie Miejskim w Cieszynie i miejskich jednostkach organizacyjnych Gminy Cieszyn, do którego należy monitorowanie działalności miejskich jednostek organizacyjnych w zakresie wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do świadczonych usług.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

3. Transport

Cel szczegółowy Polityki w zakresie transportu: Poprawa infrastruktury związanej z miejskim transportem publicznym.

Działanie

Sukcesywna modernizacja taboru autobusowego komunikacji miejskiej.

W 2021 roku dwa autobusy w najgorszym stanie technicznym zostały zastąpione nowymi niskopodłogowymi autobusami SOLARIS URBINO 10.5.

Działanie

Realizacja szkoleń dla pracowników komunikacji miejskiej z zakresu obsługi osób starszych i niepełnosprawnych.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o. kontynuował prowadzenie wewnątrz zakładowych szkoleń z zakresu obsługi pasażera z szczególnym uwzględnieniem dostrzegania potrzeb osób niepełnosprawnych oraz seniorów. Dodatkowo wszyscy pracownicy, którzy mają kontakt z pasażerami komunikacji publicznej w Cieszynie zostali zapoznani z materiałem wydanym przez Izbę Gospodarczą Komunikacji Miejskiej „Jak obsługiwać pasażerów ze szczególnymi potrzebami ? – Standardy postępowania dla prowadzących pojazdy komunikacji miejskiej” i zobowiązani do stosowania opisanych dobrych praktyk w codziennej pracy.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

4. Cyfryzacja

Cel szczegółowy Polityki w zakresie cyfryzacji: Upowszechnienie cyfryzacji.

Działanie

Dostosowanie stron internetowych jednostek miejskich zgodnie ze standardami WCAG 2.0

Strony internetowe poszczególnych jednostek miejskich na bieżąco są dostosowywane według standardów WCAG 2.0 zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

5. Kultura i edukacja

Cel szczegółowy Polityki w zakresie kultury i edukacji: Dostępność przestrzeni kultury i edukacji zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania.

Działanie

Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni wystawienniczej z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

Institucje Kultury zobowiązane są do zapewniania wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych w swoich budynkach.

- a) Zamek Cieszyn zapewnia przestrzeń wystawienniczą w Oranżerii dostępną dla osób starszych i niepełnosprawnych, przy aranżowaniu wystawy uwzględniane są zasady dostępności, a opisy towarzyszące wystawom są przygotowywane w języku przystępnym, z wykorzystaniem odpowiedniego kontrastu, dużych liter i czytelnej czcionki.
- b) Biblioteka Miejska w Cieszynie zapewnia przestrzeń dostępną dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz wsparcie przez pracowników Biblioteki, które jest udzielane na bieżąco w zależności od występujących potrzeb.
- c) Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” zapewnia przestrzeń dostępną dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz wsparcie pracowników „Domu Narodowego”, które jest udzielane na bieżąco w zależności od występujących potrzeb.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

6. Rozwiązania medyczno-opiekuńcze

Cel szczegółowy Polityki w zakresie rozwiązań medyczno-opiekuńczych: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania. Przeciwdziałanie wykluczeniu z opieki zdrowotnej.

Działanie

Rozbudowa systemu świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz wspieranie opiekunów osób starszych.

- a) Opieka wytechnieniowa – edycja 2021 była realizowana od czerwca 2021 r. do grudnia 2021r. miała za zadanie odciążyć członków rodzin lub opiekunów w ich codziennych obowiązkach w opiece nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.
Finansowana z Funduszu Solidarnościowego.
- b) Opieka 75+ była realizowana od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r. Program wspierał finansowo Gminę w realizacji zadania świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób po 75 roku życia.
Finansowana z budżetu państwa - 50% oraz budżetu Gminy- 50%.
- c) Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, program realizowany był od czerwca 2021 r. do grudnia 2021 r. Program zapewnia dorosłym osobom niepełnosprawnym szanse na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia, dostęp do wydarzeń kulturalnych, sportowych i społecznych.
Finansowano z Funduszu Solidarnościowego - 100%.
- d) W ramach zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym realizowane były przez Gminę usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w podeszłym wieku.
- e) W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę organizowano i świadczone w miejscu zamieszkania usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działanie

Budowa strategii informacyjnej dotyczącej odpowiedzialności członków rodzin i/lub opiekunów prawnych, w zakresie obowiązków społeczno-finansowo-prawnych dotyczących osób starszych pozostających bezpośrednio lub pośrednio pod ich opieką.

W ramach bieżących zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzone były działania informacyjne wskazujące na odpowiedzialność członków rodzin w zakresie obowiązków społeczno – finansowo – prawnych dotyczących osób starszych lub z niepełnosprawnościami, które nie potrafią samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, pozostających bezpośrednio lub pośrednio pod ich opieką lub w placówce zapewniającej całodobowe utrzymanie.

Działanie

Tworzenie programów zdrowotnych dla seniorów.

- a) Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w ramach tworzenia programów zdrowotnych dla seniorów kontynuuje przyjęty program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki grypowej wśród osób dorosłych – szczepienia ochronne przeciwko grypie sezonowej osób powyżej 65 roku życia” przyjętego Uchwałą Nr XXXI/361/21 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 sierpnia 2021 r. Program szczepień przeciwko grypie sezonowej adresowany był do osób z grupy podwyższonego ryzyka powikłań pogrypowych i był realizowany w poprzednich latach, ciesząc się dużym zainteresowaniem seniorów - mieszkańców Cieszyna. W 2021 roku w ramach programu zaszczepiono 522 osoby za kwotę w wysokości 31 320,00 zł. Z uwagi na wprowadzenie na przełomie listopada i grudnia 2021 r. dostępu do bezpłatnej szczepionki dla osób powyżej 18 roku życia, szczepienie finansowane z budżetu

miasta zostało zawieszono (w związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022 (Dz. U. Z 2021 r., poz. 2069), mając na uwadze zapisy wyszczególnione w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 005.466.2021 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 2 września 2021 r. w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację w 2021 roku programu polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki grypowej wśród osób dorosłych – szczepienia ochronne przeciwko grypie sezonowej osób powyżej 65 roku życia”, w dniu 23 listopada 2021 r. Burmistrz Miasta Cieszyna odstąpił od warunków umowy zawartej z podmiotami realizującymi szczepienia).

- b) Wydział Sportu w ramach tworzenia programów zdrowotnych przygotował ogólnodostępne zajęcia sportowe skierowane do osób powyżej 50 roku życia, które miały możliwość aktywnie spędzić czas, przyczyniając się tym samym do neutralizacji stresu i przeciążenia fizycznego, regeneracji sił fizycznych i psychicznych oraz kształtowania ciała i osobowości.

Zajęcia gimnastyczne były prowadzone od października do grudnia 2021 roku. W zajęciach brało udział około 15 osób, powyżej 50 roku życia.

Zajęcia pilates były prowadzone od października do grudnia 2021 roku. W zajęciach brało udział około 15 osób, powyżej 50 roku życia.

Działanie

Stworzenie systemu dowozu pacjentów do poradni z uwzględnieniem obowiązków rodzin i/lub opiekunów prawnych oraz określeniem źródeł finansowania.

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego realizowało transport osób mających obiektywnie niemożliwe do przezwyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktu szczepień przeciwko COVID -19, w tym osób niepełnosprawnych. Zrealizowano przy pomocy jednostek OSP transport dla 22 seniorów.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

7. Bezpieczeństwo

Cel szczegółowy Polityki w zakresie bezpieczeństwa: Zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania oraz w najbliższym otoczeniu.

Działanie

Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca bezpieczeństwa osób starszych.

Wydział Kultury i Promocji Miasta przekazywał mieszkańcom istotne wiadomości na łamach Wiadomości Ratuszowych oraz za pomocą stron internetowych i profili miejskich, które dotyczyły:

- a) aktualnych informacji w zakresie ograniczeń i zmian przepisów w związku ze stanem pandemii,

- b) informacji w zakresie zachowania bezpieczeństwa w szczególności skierowanych do seniorów,
- c) ostrzegania przed nieuczciwym zachowaniem osób, które wykorzystywały epidemię koronawirusa i rozpowszechniały nieuczciwe oferty,
- d) informowania o ograniczeniach w pracy Urzędu Miejskiego i miejskich jednostkach organizacyjnych.

Straż Miejska

- a) Zwracano szczególną uwagę podczas interwencji /rozmów z mieszkańcami na osoby starsze, samotne, potrzebujące pomocy – informowano o takich przypadkach Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie. W roku 2021 Straż Miejska skierowała 2 wnioski do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- b) Przekazywano informacje seniorom w zakresie wymiany źródeł ciepła w związku z tzw. uchwałą antysmogową. Przekazywano ulotki dotyczące możliwości uzyskania dotacji, miejsc gdzie mogą otrzymać pomoc w sporządzeniu dokumentacji. Podczas kontroli strażnicy miejscy na prośbę osób umożliwiają również złożenie deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków przez Straż Miejską wypełniając na miejscu formularz, który następnie jest wprowadzany przez przeszkolonego strażnika do ewidencji CEEB.
- c) Ulotki dotyczące kwestii bezpieczeństwa skierowane głównie do seniorów: „Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania”, „Bezpieczeństwo w miejscu publicznym” są przekazywane na bieżąco w zależności od potrzeby przez strażników w różnych sytuacjach, spotkaniach oraz są dostępne w Komendzie Straży Miejskiej.
- d) Udzielano pomocy osobom objętym kwarantanną w związku z Covid-19, w szczególności osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym, które własnym staraniem nie były w stanie zapewnić zakupu podstawowych produktów spożywczych lub niezbędnych lekarstw. Działania koordynowano wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Cieszynie.

Dom Spokojnej Starości

W ramach swojej działalności cyklicznie informował Mieszkańców o sytuacji epidemiologicznej oraz konieczności przestrzegania reżimu sanitarnego. Pracownicy Domu czuwali nad bezpieczeństwem Mieszkańców oraz udzielali im i ich rodzinom wsparcia. Zapewniali możliwość utrzymania stałego kontaktu telefonicznego i innych alternatywnych form komunikacji.

Działanie

Prowadzenie działań zapobiegających przemocy wobec seniorów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- a) Zespół Interdyscyplinarny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie w ramach trwających procedur „Niebieskie Karty” w roku 2021 udzielał wsparcia 12 kobietom i 8 mężczyznom w tym 7 osobom z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 60 roku życia. Były to zarówno osoby stosujące przemoc jak i doświadczające przemocy. W ramach

procedury, z każdą osobą przeprowadzono rozmowę wspierającą i motywującą, zaproponowano możliwość wsparcia psychologa, prawnika, pracownika socjalnego lub pobyt w Powiatowym Ośrodku Wsparcia; kierowano do udziału w Grupie Wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie jak i w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc. Osoby nadużywające alkohol kierowano do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W każdej rodzinie zlecono systematyczne wizyty dzielnicowego oraz zalecano z uwagi na pandemię pozostanie w kontakcie telefonicznym z członkiem Grupy Roboczej.

- b) Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2021 udzielał pomocy 5 kobietom powyżej 60 roku życia.

Działanie

Rozbudowa systemu wolontariatu senioralnego.

a) Od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r. w ramach funkcjonującego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Punktu Wolontariatu dorośli wolontariusze pomagali osobom w wieku podeszłym w dokonywaniu zakupów produktów spożywczych, leków, załatwianiu spraw urzędowych, dowozie do lekarza czy pomocy w obsłudze telefonu komórkowego.

b) Od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r. realizowano Program „Wspieraj seniora”. W ramach programu udzielano wsparcia seniorom po 70 roku życia pozostającym w domu w zakresie zrobienia zakupów i dostarczenia ich przez pracowników socjalnych MOPS lub wolontariuszy. Finansowanie z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

Działanie

Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta.

Straż Miejska w roku 2021 rozpoczęła rozbudowę systemu monitoringu miejskiego. W ramach inwestycji powstaną 3 punkty kamerowe w Parku przy kościele św. Trójcy. Z uwagi na potrzebę uzyskania zgody Konserwatora Zabytków na umieszczenie kamer inwestycja została przesunięta na rok 2022. Na dzień 31.12.2021 roku monitoring wizyjny Miasta Cieszyna liczy: 32 punkty (19 kamer obrotowych oraz 13 nieruchomych).

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

8. Przestrzeń i miejsce zamieszkania

Cel szczegółowy Polityki w zakresie przestrzeni i miejsca zamieszkania:

Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
Aktywizacja seniorów w miejscu zamieszkania.

Działanie

Dostosowanie komunalnych lokali mieszkalnych do potrzeb seniorów.

Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Spółka z o.o. realizował następujące działania związane przestrzenią i miejscem zamieszkania seniorów:

- a) remont łazienki z dostosowaniem dla osoby ze szczególnymi potrzebami,
- b) opracowanie koncepcji dostosowania budynków przy ul. Towarowej dla potrzeb seniorów,
- c) opracowanie polityki remontowej mieszkań komunalnych a uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

Działanie

Modernizacja zdegradowanej infrastruktury na potrzeby rozwoju usług publicznych i komercyjnych.

Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Spółka z o.o. zrealizował następujące działania:

- a) zaprojektowanie obiektu usługowo-handlowego przy ul. Garncarskiej,
- b) opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznej przy ul. Sikorskiego i Mickiewicza.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn

8. Aktywność edukacyjna

Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności edukacyjnej: Koordynowanie działań zmierzających do budowania szerokiego spektrum oferty edukacyjnej przez jednostki i instytucje miejskie oraz organizacje pozarządowe.

Działanie

Promowanie oferty aktywności edukacyjnej dla seniorów, także z elementami integracji międzypokoleniowej.

Biblioteka Miejska realizowała następujące działania związane z aktywnością edukacyjną dla seniorów:

- a) Kontynuowano indywidualne szkolenia w zakresie obsługi telefonów komórkowych, laptopa, tableta, działanie prowadzone w centrali i Filii nr 3, liczba uczestników: 82 osoby.
- b) Prowadzono warsztaty komputerowe (12 spotkań) dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Liczba uczestników: stała 12-osobowa grupa.
- c) Prowadzono kurs komputerowy w okresie styczeń -luty 2021 roku przy udziale Fundacji Partycypacji Społecznej jako organizatora, a Biblioteką Miejską w Cieszynie, która była partnerem projektu Śląskiej Akademii Seniora@ - dla osób 65 +. Liczba warsztatów on-line:12, liczba uczestników: 24 osoby.
- d) Prowadzono kursy komputerowe w okresie czerwiec – sierpień, wrzesień- październik, listopad – grudzień 2021 rok dla Seniorów w wieku 55+ w grupach dla początkujących i średnio zaawansowanych. Łączna liczba uczestników: 68 osób.

- e) Kontynuowano wspólne prace z Polskim Związkiem Niewidomych Koło w Cieszynie prowadząc Filię nr 4 Biblioteki Miejskiej dla osób niewidomych i słabowidzących.

Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” realizował następujące działania związane z aktywnością edukacyjną dla seniorów:

- a) Prowadzono różnorodne zajęcia popołudniowe (pracownia ceramiki, rysunku i malarstwa, rękodzieła artystycznego).
- b) Odbywały się spotkania szachowe dla seniorów.
- c) Odbywały się spotkania Koła Miłośników Gwary Cieszyńskiej „Rzóndzimy, rozprawiomy, śpiywómy po naszymu i ni jyny”.
- d) Odbywały się spotkania Koła nr 2 Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

Zamek Cieszyn

- a) Zamek Cieszyn zorganizował 33 spacery po Cieszynie szlakiem zabytków, architektury, dizajnu, a także wyprawy przyrodnicze, kierowane m.in. do seniorów.
- b) Zamek Cieszyn jest partnerem projektu pt. POLSKA DOSTĘPNA-DOSTĘPNOŚĆ DO ZAPROJEKTOWANIA. W ramach projektu w Cieszynie powstał jeden z Inkubatorów Innowacji, którego celem działania jest wspieranie innowacyjnych projektów, mających na celu zwiększenie dostępności usług i produktów dla osób starszych i niepełnosprawnych. Zatwierdzono osiem projektów.

Książnica Cieszyńska realizowała następujące działania związane z aktywnością edukacyjną dla seniorów:

- a) Prowadzono prelekcje popularnonaukowe (cykle Cymelia i osobowości ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej, Akademia Filozoficzna).
- b) Przedstawiono pokaz zorganizowany przez Dział Ochrony i konserwacji Zbiorów pt. Konserwacja dawnej książki.
- c) Współpracowano ze Stowarzyszeniem Cieszyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń Blisko Ciebie” w roku 2021 organizowało w siedzibie Stowarzyszenia spotkania dla Seniorów. Prowadzono zajęcia z muzykoterapii i arteterapii, poruszano tematy związane ze zdrowiem, zarówno fizycznym jak i psychicznym.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

9. Aktywność w obszarze kultury

Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności w obszarze kultury: Udostępnienie i popularyzacja dorobku kulturalnego gminy. Integracja międzypokoleniowa.

Działanie

Promowanie, wspieranie wydarzeń społeczno-kulturalnych jednostek miejskich oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury przy aktywnym wykorzystaniu potencjału wiedzy i umiejętności osób starszych.

- a) Polski Związek Kombatantów RP i byłych Więźniów Politycznych Koło Miejskie w Cieszynie realizował projekt pod tytułem: „Z patriotyzmem na co dzień”. W ramach projektu członkowie Związku uczestniczyli w obchodach narodowych, pielęgnując ideę patriotyzmu. Związek współpracuje z Komendą Hufca Ziemi Cieszyńskiej ZHP oraz Muzeum IV Pułku Strzelców Podhalańskich, po to, aby młodsze pokolenie dalej pielęgnowało tradycję i polskość. Ze zbiorów Związku korzysta Książnica Cieszyńska.
- b) Stowarzyszenie Cieszyński Uniwersytet III Wieku realizował w 2021 roku 2 projekty. Projekt pod tytułem: „Działalność edukacyjna Stowarzyszenia Cieszyński Uniwersytet III Wieku”, w ramach zadania zorganizowano w dniu 25 października Inaugurację Roku Akademickiego w Teatrze w Cieszynie. Opracowano i wydrukowano informator na rok akademicki 2021/2022. Działalność UTW obejmuje szereg działań, począwszy od edukacji poprzez kulturę, sport i inne działania. Informator zawiera informacje, co Zarząd proponuje i w czym mogą słuchacze uczestniczyć. Projekt „Aktywizacja seniorów UTW poprzez sztukę”, w ramach zadania zorganizowano wystawę sekcji artystycznej CUTW III Wieku. Dnia 10 listopada odbył się wernisaż wystawy sekcji malarskiej i ceramicznej. Zakupiono 19 tablic malarskich oraz 7,5 kg szkliwa ceramicznego. Beneficjentami działalności stowarzyszenia prowadzonej w różnorodnych formach były osoby starsze.
- c) Fundacja Aktywności Społecznej Cieszyńianka realizowała projekt w 2021 roku pod tytułem „Podgórze na sportowo”, który zakłada wspólną aktywizację młodszego i starszego pokolenia poprzez propagowanie sportów drużynowych. W ramach projektu zorganizowano Międzypokoleniowy Turniej Gry w Boule, Piłkarzyki i biegi przełajowe.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne

10. Aktywność społeczna

Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności społecznej: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych poprzez promowanie działań integracyjnych w ramach grup seniorów, a także w ramach działalności międzypokoleniowej. Włączenia seniorów w proces zarządzania miastem.

Działanie

Upowszechnienie zasady uczestnictwa seniorów w aktywności społecznej.

- b) Burmistrz Miasta Cieszyna zaprosił cieszyńskich seniorów 1 października 2021 roku na obchody z Okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, które odbyły się w Cieszyńskim Ośrodku Kultury „Dom Narodowy”. Przygotowano koncert gitarowy, wygłoszono prelekcję „Retinopatia cukrzycowa – realne zagrożeni dla wzroku i nowa nadzieja w programie lekowym” przez dr. Annę Kies z Oddziału Okulistycznego Szpitala Śląskiego, profilaktyk społeczny Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie Pan Tomasz Pszczółka przeprowadził prelekcję w zakresie „Bezpieczny Senior”, Fundacja Zdrowia Śląska Cieszyńskiego przeprowadziła podstawowe badania profilaktyczne i przedstawiła prezentację „Terapia oddechowa”. Dom Spokojnej Starości w Cieszynie przygotował kiermasz prezentujący prace pensjonariuszy.
- b) Polski związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Cieszynie zrealizował projekt „Wycieczka turystyczna” w miesiącu wrześniu 2021 roku przy wsparciu dotacji Gminy Cieszyn. Celem projektu była integracja ich środowiska przez spędzenie wspólnego czasu i zwiększanie aktywności sportowej mieszkańców Gminy Cieszyn.
- c) Stowarzyszenie Rehabilitacji Kultury fizycznej turystyki i integracji Osób Niepełnosprawnych zrealizowało projekt „Regionalne Zawody Strzeleckie Osób Niepełnosprawnych” w miesiącu lipcu 2021 roku. Celem projektu była integracja środowiska przez wspólne spędzenie czasu i zwiększanie aktywności sportowej mieszkańców Gminy Cieszyn.
- d) Stowarzyszenie Rehabilitacji Kultury fizycznej turystyki i integracji Osób Niepełnosprawnych zrealizowało projekt „Międzywojewódzki Turniej Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych” w miesiącu listopadzie 2021 roku. Celem projektu była integracja środowiska przez wspólne spędzenie czasu i zwiększanie aktywności sportowej mieszkańców Gminy Cieszyn.
- e) Integracyjny Klub Sportowy Cieszyn zrealizował projekt „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej” od maja do grudnia 2021 roku. Celem projektu była integracja środowiska przez wspólne spędzenie czasu i zwiększanie aktywności sportowej mieszkańców Gminy Cieszyn.
- f) Cieszyńska Rada Seniorów kontynuuje wraz z Burmistrzem Miasta Cieszyna konkurs „Miejsce Przyjazne Seniorom”. Celem konkursu było wyróżnienie oraz promowanie miejsc w Cieszynie, które są otwarte na potrzeby osób starszych. Konkurs był przeznaczony dla instytucji, organizacji przedsiębiorców, którzy poprzez odpowiednie stosowanie rozwiązań architektonicznych oraz oferowanie odpowiednich produktów, usług i zniżek, przyczyniają się do godnego traktowania seniorów.
W ramach konkursu w roku 2021 certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom” przyznano podmiotowi „SALON OPTYCZNY : GOLD OPTYK” Krzysztof Wandzel mieszczącego się w Cieszynie przy ul. Głęboka 47.
- g) Wspierano organizacyjne i administracyjne Cieszyńską Radę Seniorów przez Biuro Rady Miejskiej.

- h) Wspierano organizacje pozarządowe, które działały na rzecz seniorów po przez udzielanie dotacji.

W roku 2021 Burmistrz Miasta Cieszyna przyznała stypendia sportowe i nagrody i wyróżnienia sportowe, które między innymi również dotyczyły seniorów:

Stypendia sportowe

- a) Stypendia sportowe przyznane na 2021 rok zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe w 2020 roku - wśród laureatów znalazło się 8 osób niepełnosprawnych z czego jedna z nich zaliczała się do osób starszych.
- b) Stypendia sportowe celowe (jednorazowe) w związku z wyjazdem zawodnika na igrzyska olimpijskie, igrzyska paraolimpijskie, mistrzostwa świata, mistrzostwa Europy, pozostałe imprezy rangi igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy:
- Paralekkoatletyczne Mistrzostwa Europy - stypendium otrzymały 3 osoby niepełnosprawne,
  - XVI Letnie Igrzyska Paraolimpijskie - stypendium otrzymały 2 osoby niepełnosprawne.

Nagrody i wyróżnienia sportowe

Nagrody i wyróżnienia Miasta Cieszyna przyznane w 2021 roku za wysokie wyniki sportowe osiągnięte w 2020 roku oraz za całokształt działalności sportowej - wśród laureatów znalazły się 2 osoby niepełnosprawne, z czego jedna z nich zaliczała się do osób starszych.

Działanie

Tworzenie warunków dla rozwoju dialogu i zaangażowania obywatelskiego wśród seniorów.

Seniorzy lub osoby reprezentujące środowisko seniorów, w tym członkowie Cieszyńskiej Rady Seniorów brali udział w zespołach i inicjatywach takich jak: Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego, Budżet Obywatelski. Uczestniczyli również w posiedzeniach Komisji Spraw Społecznych Rady Miejskiej Cieszyna i posiedzeniach Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej Cieszyna.

Działanie

Prowadzenie konsultacji społecznych w istotnych dla miasta sprawach.

Każdorazowo proces prowadzenia konsultacji społecznych w istotnych dla miasta sprawach odbywa się w modelu partycypacyjnym również przy zaangażowaniu środowiska seniorów. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określa

Uchwała Nr XVII/180/20 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 22 kwietnia 2020 r. oraz zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Cieszyna określa Uchwała Nr XVII/179/20 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 22 kwietnia 2020 r.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn

11. Relacje międzypokoleniowe

Cel szczegółowy Polityki w zakresie relacji międzypokoleniowych: Organizowanie przestrzeni życia publicznego w celu budowania relacji międzypokoleniowych.

Działanie

Organizowanie i promowanie „przestrzeni” do kontaktów społecznych o charakterze międzypokoleniowym.

- a) Biblioteka Miejska promowała i kontynuowała realizację zadań z zakresu edukacji medialnej jak i prowadziła cykliczne spotkania.
- b) Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” prowadził działania i udostępniał przestrzeń do kontaktów społecznych o charakterze międzypokoleniowym.
- c) Urząd Miejski w Cieszynie udostępniał sale na spotkania Cieszyńskiej Rady Seniorów oraz Salę Sesyjną na uroczyste wydarzenia.
- d) Zamek Cieszyn prowadzący wydarzenie „Skarby z cieszyńskiej trawły” zorganizował wydarzenia: koncerty, jarmark, które promowały lokalne rzemiosło, muzykę i kuchnię. Uczestniczyli w nim twórcy – seniorzy, którzy przekazywali wiedzę i doświadczenie osobom młodszym.

Działanie

Kreowanie współpracy organizacji i instytucji zajmujących się młodzieżą w kontaktach z seniorami, w tym poprzez organizację wspólnych imprez, dni seniora, itp.

Ze względu na sytuację pandemiczną, placówki oświatowe dalej prowadziły działania w ograniczonym zakresie. Przedszkole nr 2 przygotowało dwa występy: z okazji „Dnia babci i dziadka” i „Regionalnie dla seniora”. Przedstawienia zostały nagrane i przekazane dla mieszkańców domu Spokojnej Starości „Pogodna jesień w Cieszynie” wraz z laurkami i prezentami. Forma zdalna przedstawień również odbywała się w pozostałych placówkach. Prowadzono zajęcia profilaktyczne w zakresie wzbudzania świadomości, szacunku i poszanowania godności osób starszych przez programy profilaktyczne.

Szkoła Podstawowa Nr 2 organizowała uroczystości w roku 2021 z okazji nadania szkole sztandaru, zaproszono emerytowanych pracowników szkoły oraz kombatantów. Zorganizowano wirtualny Dzień Babci i Dziadka. Szkoła w ramach wolontariatu współpracowała z placówkami takim jak: Betania, Boromeuszki, Bonifratrzy. W grudniu dla podopiecznych Domu Opieki „Kana” wolontariusze wykonali kartki świąteczne, drobne upominki w postaci paczuszek z ciasteczkami. Szkoły podstawowe realizują na zajęciach w ramach Szkolnego Programu Profilaktyczno Wychowawczego zagadnienia z dotyczące rodziny, roli i zadań rodziny i stereotypów.

Działanie

Promowanie „Ogólnopolskiej Karty Seniora”.

- a) Gmina Cieszyn w maju 2021 roku przystąpiła do „Porozumienia o Partnerstwie” w ramach Programu gmina Przyjazna Seniorom-Ogólnopolska Karta Seniora ze Stowarzyszeniem Manko.
- b) Stowarzyszenie współpracowało i przekazywało materiały informacyjno-edukacyjne, w zakresie bieżących, najnowszych informacji o proponowanych formach wsparcia dla Seniorów, ochronie ich przed oszustami i innymi działaniami na rzecz aktywizacji Seniorów:
  - „Nie Straszmy! Ale wspierajmy i aktywizujemy seniorów!”,
  - „Oszustwa przez spis powszechny”,
  - „Seniorze, sprawdź rachmistrza!”,
  - „Seniorze, rachmistrzowie nie chodzą po domach”,
  - „Poznaj Swojego Sąsiada – Seniora”,
  - „Stop Manipulacji – Nie daj się oszukać”.
- c) Ogólnopolska Karta Seniora była promowana na stronach internetowych cieszyn.pl, mops.cieszyn.pl, w „Wiadomościach Ratuszowych” i przez Miejską Bibliotekę w Cieszynie.
- d) Samodzielne stanowisko ds. organizacji pozarządowych, osób starszych i niepełnosprawnych udzielało wsparcia Seniorom przez udzielanie informacji i przekazywaniu odpowiednich formularzy, w celu uzyskania Ogólnopolskiej Karty Seniora.
- a) Wydział Spraw Obywatelskich i Działalności Gospodarczej wydał w 2021 roku 108 Ogólnopolskich kart seniora.

Źródło finansowania: Gmina Cieszyn, Rada Rodziców, środki zewnętrzne